

Amerika nima več biča v rokah

Evropskim diktatorjem bo zrasel greben, ker je senat Zedinjenih držav položil nevtralizetno postavbo na mizo. V kratkem se bo odločilo, v koliko je imel Roosevelt prav.

Washington, D. C. — Predsednik Zed. držav, Roosevelt, se je trudil na vse kriplje, da senat sprejme nevtralizetno postavbo, kot jo je on priporočal, še v tem zasedanju. Senat se je uprl in ni hotel poslušati predsednika. Roosevelt je hotel pregovoriti demokratske in republikanske senatorje, da bi šli za njim in je sklical vodje obeh strank k sebi na posvetovanje. Toda govoril je gluhim ušesom, senat je ostal trmast.

Roosevelt je prepričan, da so z akcijo senata, ki ni hotel glasovati oziroma sprejeti nevtralizetne postavbe, kakor jo je priporočal on, fašistične države v Evropi dobile silno oporo. Zed. državam je bil pa s tem odvzet bič, ki so ga vihte nad Evropo in ž njim grozile diktatorskim državam, če bodo ogrozile svetovni mir.

Hitler in Musolini sta se bala Amerike. Dobro vesta, da ne smeta rožljati z sabljo, dokler

stojte za zavezniki Zed. države. Saj dobro vesta, kaj se je zgodilo leta 1917.

Ta dva fašistična gromovnika dobro vesta, da morata ostati lepo pri miru, če bodo sprejele Zed. države nevtralizetno postavbo, kot jo je predlagal Roosevelt. Tako postavba bi lahko omogočila zaveznikom, da kupujejo v Ameriki orožje in streljivo, do česar diktatorja ne bi mogla, ker bi jima zavezniki zaprli pot na morju.

Zdaj pa, ko nihče ne more kupiti orožja in municije v Ameriki, je diktatorjema zrasel greben, ker brez pomoči Amerike lahko kljubujeta zaveznikom. Roosevelt se boji, da bo postopanje senata imelo za posledico vojno v Evropi. Senatorji so se pa izjavili, da vzamejo vso odgovornost nase.

Če počti v Evropi in bodo razmere kazale, da morajo Zed. države poseči vmes, bo sklical Roosevelt izredno zasedanje kongresa.

Še je čas!

Kdor se še ni priglasi za izlet v Joliet, to še lahko stori. Vlak odpelje v soboto večer in pripelje nazaj v pondeljek zjutraj. Dozdaj je priglasi kakih 150 izletnikov iz Ohio. Pripravljeni odbor sporoča, da je urejeno tako, da se v zadnjem trenutku lahko kupite vozni listek, celo v soboto večer pred odhodom vlaka. Vozne listke dobite pri blagajniku, g. Antonu Grdini, na 1053 E. 62nd St., ali ga pa dobite v uradu slovenske banke na St. Clair Ave. in 62. cesti. Mnogo tisoč ljudi se pričakuje na slavnosti v Joliet iz vseh krajev Zed. držav, ko bo uradno odprt novi dom KSKJ.

Resen spor med Japonci in Rusi

Moskva, Rusija. — Japonci so dali Rusom čas do jutri, da se odločijo, ali bodo Japoncem zahtevali glede koncesij na otoku Sahalin. Tam so bogati vrelci olja, ki so neobhodno potrebni Japoncem. Japonci so trdno odločeni, da izsilijo zahtevo od ruske vlade, ali pa bodo prišli do svojega z silo.

Med japonskimi in ruskimi četami je prišlo do ponovnih prask na mongolski meji, toda to nima nobenega pomena v primeri z predstoječo krizo. Japonska mornarica in armada sta odvisni od olja iz Sahalina in tega mora Japonska dobiti, izlepa, ali izgrada.

Severni del otoka je ruski, južni pa japonski. Toda Japonci so vse oljne vrelce izkoriščali pod gotovimi pogoji in z ruskimi delavci. Ruski delavci so pa zadnje čase prenehali z delom in ko je radi tega Japonska protestirala, je smatrala Moskva to za grožnjo. Bati se je, da pride radi tega do ostrega in mogoče dalekosežnega preloma med obema silama.

Iz bolnišnice

Mrs. Ivana Srebot, 15726 Holmes Ave., se je vrnila iz bolnišnice domov, kjer se zdaj nahaja pod zdravniško oskrbo. Prijateljice jo lahko obiščejo.

Klub društev SND

Jutri večer, točno ob osmih se vrši seja zastopnikov Kluba društev SND. Vrši se v prizidku, vhod na 65. cesti.

Dr. Mally odsoten

Slovenski zobozdravnik dr. James W. Mally se nahaja na počitnicah za par dni. V uradu bo zopet v pondeljek 24. julija.

PRI WPA MANJKA DELAVCEV

Cleveland, O. — Tukaj se je začelo čutiti pomanjkanje strokovno izučenih delavcev pri WPA in to zlasti pri gradnji cest. Uradniki WPA projektov so naprosili Ohijško državno zaposlitveno organizacijo, da takoj preskrbi 91 strokovno izučenih delavcev, ker se drugače ne more z delom gradnje cest naprej. Dozdaj se je moglo nadomestiti strokovne delavce, ki so šli na stavko, samo z sedmimi izučenimi delavci. Ti delavci niso bili vzeti iz reliefne liste, ampak

najeti privatno. Lista delavcev, ki čakajo na WPA dela, znaša sicer 20,000 oseb, toda ti so vsi navadni, strokovno neizučeni delavci. Te se pa ne more najeti, dokler se ne dobi izučenih delavcev, ki so potrebni skoraj v vsakem projektu, kot zidarji, polnjalci cevi, mešalci cementa in operatorji težkih valjarjev na cestah. 650 delavcev, ki so šli na stavko in se v petih dneh niso vrnil, se je odpustilo in na delo se jemlje delavce iz čakalne liste.

Nad 30,000 WPA delavcev je bilo odslovljenih

Washington, D. C. — F. C. Harrington, vladni administrator WPA projektov, je včeraj poročal, da je bilo doslej odslovljenih 32,582 delavcev od WPA del, ker so šli na stavko in ostali pet dni od dela. Izjavlja pa, da se številno stavkarjev z vsakim dnem krči. Včeraj ni prišlo na delo samo 26,511 delavcev, ali ena tretjina vseh onih, ki so prvotno zastavali radi daljših delovnih ur.

Workers Alliance, v kateri so organizirani WPA delavci, naznanja, da se bodo vrnil njeni člani na delo, če vlada vzame nazaj na delo vse one, ki so bili odpuščeni radi petdnadne odsotnosti od dela. Organizacija namerava vpriporiti po vsej deželi danes demonstracije radi podaljšanih delovnih ur.

Najhujše je bila prizadeta država Illinois, kjer je na stavki 13,026 delavcev, 8,094 pa jih je bilo odpuščenih. Iz 18. držav se pa poroča, da ni nobenega WPA delavca na stavki in da ni bil nihče odslovljen radi odsotnosti.

Predavanje

Na sinočnem predavanju se je zbralo lepo število našega naroda (krog 600), ki so s zanimanjem sledili izvajanjem profesorja dr. Breznika. Predavanje je bilo zelo zanimivo. Marsikateri našega rojaka je zanimalo, ko je slišal zgodovino naše slovenske knjige. G. profesor nam je podal celotni pregled naše knjige in sicer od prve knjige, ki je bila izdana po Primožu Trubarju do danes.

V kratkih besedah je podal tudi sliko gospodarskega življenja naših bratov v domovini. Predvsem pa se je omejil na našo slovensko književnost. Opaziti je bilo med navzočimi, da so bili v splošnem zadovoljni. Hvala g. profesorju in upamo, da bo tudi on odnesel najlepše vtise v domovino od nas ameriških Slovencev.

Nagradni listki

Zahtevajte nagradne listke pri svojem groceristu in mesarju. S temi listki boste deležni nagrad na pikniku v nedeljo na Pintarjevi farmi.

Izlet demokratov

V nedeljo se vrši izlet demokratov 23. varde na Mr. John L. Mihelichovo farmo v Le Roy, O. Prostor se nahaja na cesti št. 86, šest milj južno od Painesville. Vabljeni so vsi demokrati brez izjeme. Vsak pa naj prinese svoj okrepčilo s seboj. Mnogo veselja zabave je na programu.

DRŽAVA OHIO PREGANJA IGRALNICE

Columbus, O. — Iz državnega likerskega oddelka se poroča, da bo začela država sistematično preganjati igralnice, ki so nastajale v prostorih, kjer se prodaja žganje. V ta namen je likerski odbor obvestil vse ohijske župane, da kjerkoli ne bo policijska postava, dotično mesto ne bo dobilo od države deleža, ki ga sicer zdaj dobi od likerskih dovoljenj. Državni nadzorniki

Gov. Bricker je lahko kandidat za dva urada

Columbus, O. — Mnogo se govori, da bo ohijski governor Bricker kandidat za predsednika republikanske stranke, a govori se tudi, da bo kandidat za ponovno izvolitev governorjem. To reč v katero smer se bo obrnil? In ker se politikarji ne morejo odločiti ne v to ne ono smer, so jo pogruntali tako, da je governor lahko kandidat za oba urada obenem. In to popolnoma postavno!

Ohijska postavba namreč določa, da kdor išče nominacijo ali imenovanje za kak urad, s tem še ni kandidat. Šele kadar nominacijo sprejme, tedaj postane pravomočen kandidat.

Tako se lahko primeri, da dobi Mr. Bricker nominacijo za governorja in republikanska stranka ga lahko imenuje za predsedniškega kandidata. In če bi se res kaj takega primerilo, kar je prav lahko mogoče, tedaj bi se pa moral kandidat odločiti za eno ali drugo, ker kandidat ne more biti za dva urada hkrati, ampak nominacijo pa lahko išče za dva urada naenkrat. V tem slučaju bi se skoro gotovo pričakovalo, da bi postal kandidat za predsednika Zed. držav. Lepo pa je, če ima človek vedno dvoje klešče v ognju in vzame iz ognja one, ki mu bolj prija.

Socialisti na delu v Gdanskem

Danzig. — Policija v Gdanskem je zaprla dvajset socialistov, za katere imajo dokaz, da so imeli pripravljeno razstreljivo, da poženejo v zrak mostove. Obdolžilo se jih bo veleizdaje. Sumi se, da so delali socialisti po naročilu kake države, morda Poljske ali Rusije. Policija pravi, da je več tednov skrivoma opazovala njih početje in da je vseh zarotnikov 23. Trije so zdaj na svobodi, toda policiji so znana njih imena. Doznava pa se, da so bili ti socialisti v neprestanih stikih s poljsko vlado.

"Tečni" pozdravi

Iz slovenske farmarske naselbine v Willardu, Wis. je poslal Mr. Anton Debevec našemu uredništvu pozdrave v obliki slastnega sira, ki je glavni produkt ondotnih farmarjev. O ja, taki pozdravi pa že! Tone je vrl Meniševac in dobro stojič farmar na Willardu, pa tudi naš zvest naročnik. Te "pozdrave" sta prinesla Bill in Josephine Eisenhardt iz Loraina, ki sta se nahajala na Willardu na počitnicah. Pozdravljeni, Willardčani!

Dvor Baraga C. O. F.

Redna mesečna seja se vrši v petek 21. julija ob pol osmih zvečer v navadnih prostorih. Udeležite se! Tajnik.

Vsa Evropa se ozira preko Atlantika na Zed. države, kaj da bodo storile, da se ohrani mir

Bukarest, Romunija. — Ameriški časnikar Philip Simms, ki se nahaja na potovanju po Evropi, poroča iz tega mesta, da se od Londona pa do Rima, od Baltika pa do Črnega morja ne sliši drugega kot vprašanje: kaj bodo napravile Zed. države. Vsakdo je prepričan, da Washington lahko zaokrene napetost, ki grozi zrušiti evropski mir in se razburjeni duhovi zopet pomirijo.

Glavna pozornica za vojno ali mir je v Berlinu. Berlin se še ni odločil za noben gotov korak. Berlin čaka, kaj se bo zgodilo v Londonu in Parizu in še bolj čaka, kaj se bo zgodilo v Washingtonu.

Nihče pa ne vpraša, če bodo Zed. države poslale vojaštvo v Evropo kot so ga v letu 1917. Evropa tudi dosti ne upa, da pride vojaška pomoč iz Amerike. Glavno, o čemer danes Evropa govori je to, če bodo Zed. države sprejele nevtralizetno postavbo in prepovedale izvoz vsakega orožja, municije in vojnih pri-

pomočkov bojujočim se državam. To je, na čemer visi evropska tehnica: vojna ali mir.

Evropa sodi, da bo odmev iz Washingtona bolj vplival na Hitlerja kot pa odločitev Rusije, če se pridruži Angliji in Franciji, ali ostane nevtralna. Če bosta Hitler in Mussolini prepričana, da Anglija in Francija lahko dobita orožje in streljivo v Zed. državah, potem v Evropi ne bo prišlo do vojne. Če bosta pa diktatorja videla, da zavezniki ne bodo dobili orožja v Ameriki, potem je vojna še letos neizogibna.

Javna tajnost je, da je Nemčija bolj pripravljena za vojno kot si kdo misli. Olja in drugih neizogibnih potrebščin ima več kot za eno leto. Zato se Hitler ne boji toliko Anglije in Francije kot se boji Zed. držav, če slednje pridejo na pomoč zaveznikom. Odtod torej njegovo oklevanje, ker res ne ve, kaj bo storila velika Amerika, ki je odločila izid zadnje svetovne vojne in lahko odloči tudi to, če se bo pričela.

V petek se prične z odslovlitvijo WPA delavcev

Lokalni direktor WPA projektov je naznanil, da se začne ta petek z odslovlitvijo onih WPA delavcev, ki so delali na projektih neprestano zadnjih 18 mesecev. Vse take delavce bi se moralo odsloviti 31. julija. Iz Columbusa je pa prišlo povelje, da se prične takoj in sicer se odpusti vsak dan po nekaj delavcev, da ne bodo vsi naenkrat na cesti. S tem se bo nadaljevalo še v avgustu. Tako se bo znižalo število WPA delavcev v Clevelandu na 42,600 in 1. septembra se bo to število znižalo na 36,500.

Painesville v temi

Predsinočnjim je Painesville poskusil, kako bo, kadar bo vojska in bo treba ugasniti vse luči, da ne bodo sovražna letala metala na mesto bombe. Polnih pet ur je bilo mesto zavito v temo. Kjer so imeli kako leščerbo, so jo prižgali. V bolnišnicah so morali rabiti sveče in petrolejke. Policija in člani Ameriške legije so patrolirali mestno in regulirali promet z žepnimi svetilkami. Pokvaril se je bil stroj v mestni elektrarni. Ob pol ene ponoči so se pa luči zopet posvetile in meščani so se odahnil.

Poroka

V soboto ob desetih se poročita v cerkvi sv. Pavla v Euclidu Miss Mary Seme iz 19601 Cherokee Ave., večletna tajnica društva Slovenski dom št. 6 SDZ in Mr. Anthony Hosta, 13224 Cornwall Ave., West Park. Ženin je predsednik društva Valentin Vodnik št. 35 SDZ. Nevesta je bila stara komaj 14 let, ko ji je umrla ljubljena mamica, ki je pustila šest otrok. Mary jim je bila odtedaj mati in sestra. Sorodniki in prijatelji so vabljeni, da se udeležijo poročne maše. Naše iskrene čestitke vrlemu slovenskemu paru!

Pozdravi

Iz St. Ignace, Mich., pošilja lepe pozdrave vsem znancem in prijateljem Anna Hrovat.

V kongresu se obnovi boj za WPA delavce

Washington, D. C. — Kongresniki, ki so za to, da se preklic postava za daljše delovne ure pri WPA, so obnovili borbo za prejšnje delovne ure. Senator James E. Murray, demokrat iz Montane, ki je že vložil v zbornici predlog, da se vpelje prejšnje delovne ure, je sklical na posvetovanje vse one senatorje, o katerih ve, da bodo njegov predlog podpirali. Skupno bodo nastopili v senatu, da se ta predlog sprejme še v sedanjem zasedanju.

Senator Murray je še zadnjo soboto naznanil, da je opustil vsako borbo za prejšnje delovne ure, ker je hotel ustaviti stavko WPA delavcev. Zdaj pa, ko misli, da se je stavka polegla, bo šel zopet na delo, ker ne bo izgledalo, da so ga preplašile stavke. On je, pravi Murray, za krajše delovne ure pri WPA, toda se za to ne bo bojeval pod pritiskom.

KOBILA JE JOKALA

Berne, Ind. — Farmar Florenz Stucky pripoveduje, da je njegova kobila točila prave in pristne solze, ker je njeno žrebe poginilo. To potrjujejo tudi sosedje, ki celo trdijo, da je kobila tulila nad izgubo žrebička. Če ni bila mar kobila prehlajena, ali če ni imela oslovskih kašelj.

Novo signalne luči

Councilman 23. varde, Mr. John M. Novak, nam je povedal, da bo sedaj lahko izposloval, da se dobi dve signalni luči v našo naselbino, ko je mestna zbornica dovolila \$5,000 v to svrhu. Luči bodo obesili na nevarna križišča na 61. cesti in Bonna Ave., ter na 60. cesti in Bonna. To pa ne bodo take luči kot so na glavnih cestah, ampak bodo samo svarilne luči, da bodo avtomobilisti bolj pazno vozili na teh križiščih.

Pozdravi iz Nebraske

Mr. Michael Lah Jr. pošilja iz Lincoln, Nebraska, pozdrave vsem svojim številnim prijateljem in znancem.

Demonstracija

Pri Norwood Appliance & Furniture, 6104 St. Clair Ave., se vrši danes zvečer kuhinjska demonstracija na električnih roasterjih in kuhinjskih pečeh. Vsak, kdor se udeleži te demonstracije, dobi lepo nagrado. Glavna nagrada bo pa električni roaster.

"AMERIŠKA DOMOVINA"**AMERICAN HOME — SLOVENIAN DAILY NEWSPAPER**1117 St. Clair Avenue Cleveland, Ohio
Published daily except Sundays and Holidays

NAROČNINA:
Za Ameriko in Kanado, na leto \$5.50. Za Cleveland, po pošti, celo leto \$7.00.
Za Ameriko in Kanado, pol leta \$3.00. Za Cleveland, po pošti, pol leta \$4.50.
Za Cleveland, po raznašalcih: celo leto \$5.50; pol leta \$3.00.
Za Evropo, celo leto, \$7.00.
Posamezna številka, 3c.

SUBSCRIPTION RATES:
U.S. and Canada, \$5.50 per year; Cleveland, by mail, \$7.00 per year.
U.S. and Canada, \$3.00 for 6 months Cleveland, by mail, \$4.50 for 6 months.
Cleveland and Euclid, by carriers, \$5.50 per year, \$3.00 for 6 months.
European subscription, \$7.00 per year.
Single copies, 3c.

Entered as second class matter January 5th, 1909, at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of March 3d, 1879.

No. 167, Thurs., July 20, 1939

Cepitev v demokratski stranki

Kongres se bliža zaključku točasnega zasedanja. Razlika v mnenju med administracijo in kongresom radi nevtralitne postavbe so predskupnja za politični koncert drugo leto.

Razkol v demokratski stranki se vedno bolj širi. K temu je mnogo pripomoglo klubovanje demokratov v senatu, ki so nasprotni demokratskemu predsedniku. To je nekaj podobnega kot je bilo za časa Wilsonove alministracije, ko je senator James Reed iz Missouri pobijal Wilsona in posledica je bila sijajna zmaga republikancev, ko je bil izvoljen Harding.

Dasi je še eno leto do narodnih konvencij obeh glavnih političnih strank, pa so kampanje za nominacijo predsedniškega kandidata že v polnem teku. Pojavljajo se kandidatje, ki tipljejo pri vplivnih politikarjih po deželi, če imajo kaj prilike biti nominirani.

Na republikanski strani se polaga precej važnosti na senatorja Robert A. Tafta iz države Ohio, ki bi bil precej voljan sprejeti nominacijo. Sicer se še ni izrazil, bo li nominacija za predsednika sprejel ali ne, pa so njegovi prijatelji noč in dan na delu, da mu zagotovijo imenovanje. Po deželi se formirajo klubi za izvolitev Tafta. Taft sicer tega ni naročil, vendar tudi prepovedal ni.

Drugi republikanski voditelji so pa pridno na delu, da ubijejo sentiment za Tafta in silijo v ospredje michiganskega senatorja Arthur H. Vandenberg. Tudi v državi Ohio ne gre vse tako gladko za senatorja Tafta, ker ima governor John Bricker mnogo prijateljev, ki bi radi zanj pridobili nominacijo. Glede tega bo precej ribanja med politikarji v Ohio, kar lahko precej škoduje republikanski stvari.

Med demokrati so pa prijatelji podpredsednika Garnerja na delu, da zanj pribere predsedniško nominacijo. Garner pa molči in kadi svoje močne cigare.

Precej v ospredje je pa prišel Paul V. McNutt, nekdanj governor države Indiane, o katerem se splošno govori, da ga bo Roosevelt podpiral za predsedniškega kandidata. Govori se tudi, da bi bil McNutt nominiran za podpredsednika v slučaju, če bi Roosevelt kandidiral za tretji termin. Eno je pa gotovo, da McNutt ne bo kandidiral za predsednika, če Roosevelt ne bo dovolil ali tako želel.

Dejstvo pa je, da zija med vplivnimi demokrati prepada, ki se z vsakim dnem veča. Imamo novodealerske demokrate in demokrate stare garde ali konservativce. Ti bodo nastopili proti vsakemu kandidatu, ki ga bo priporočal Roosevelt in to lahko veliko škodi demokratski stranki pri predsedniških volitvah drugo leto. Se reče, v politiki pa nazadnje velja pravilo: danes sovražnik, jutri najboljši prijatelj in obratno.

Politikarji se kremžijo

Zadnja razsodba najvišje sodnice v državi Ohio, da državni, okrajni in mestni uslužbenci, ki so pod civilno službo, ne smejo obdržavati nobenega političnega urada, je spravila politikarje iz ravovesja. Zdaj vpijejo, da so s tem ubite vse politične organizacije in nobenega zdravila ni predpisane za nadomestilo.

Nihče ne mara delati zastoj, tožijo politikarji. Prej so pomagačem plačevali z političnimi deli, zdaj je pa temu odklenkalo. In vendar so politični delavci tako potrebni. Nekdo mora vendar izbirati kandidate, zbirati je treba denar za kampanje, pomagati je treba v kampanjah. In kdor to dela, je upravičen do plačila, ki je bilo v obliki političnih služb. In kam bo prišla dežela, stokajo politikaši, če nas več ne bo! Potem bodo izvoljeni samo taki, ki imajo denar in lahko plačajo iz svojega žepa za politično delo v kampanjah. Potem pa preprosti človek, ki nima denarja, absolutno ne bo mogel v noben javen urad.

Pa naj bo tako ali tako, razsodba najvišje sodnice je muha v politični juhi. Boste videli, da bodo začeli kmalu z propagando, da se odpravi civilna služba in potem bo zopet vse lepo po starem, ko bodo politikarji plačevali za usluge z službami, za katere prispevaš ti, pa ti in ti.

Kaj pravite!

Od vseh strani po deželi se sliši glas: dolj s komunisti! To je pa tudi vse, kar se stori. Če postajajo komunisti močni so to vsled svoje dobro vpeljane in izvajane discipline. Komunisti posejajo seje, ne zamude niti ene prilike, da nastopijo v javnosti. Oni pa, ki so proti komunistom, ostajajo lepo doma in stiskajo pesti v onemogli jezi. Naj povemo slučaj. V nekem društvu v New Yorku je 900 članov. Izmed teh jih je samo kakih 70 komunistov. Ti so redno pohajali seje kot en moč, drugi so pa ostajali doma. Tako so imeli komunisti pri sejah večino glasov in društvo je prešlo v komunistične roke. Tako bodo dobili sčasoma komunisti premoč, če se ne bo narod zbudil pravočasno.

BESEDA IZ NARODA**Balincarska tekma na Jutrovem**

Ker je vse nekako mrtvo in obupano in so sedaj tudi "cesarski delavci" na stavki, se vse le bolj doma drži in čaka odrešenja. Nihče ne ve kaj bo iz tega in samo čakati moramo in bomo videli kaj bo. Klub temu pa pride našim ženskam vedno kakšna lepa ideja na misel, da pri tem moški pozabijo na svoje skrbi, ker te človeku škodijo.

Torej Gospodinjski klub SDD na Jutrovem je na zadnji svoji seji sklenil, da bo imel balincarsko tekmo in sicer v nedeljo 23. julija. Izplača se v teh slabih časih, da se zasluži kakšen cent, posebno pa še, ko se to lahko zasluži v nedeljo, ko nimamo drugega dela. Dve nagradi bosta v gotovini, začetek je točno ob pol dveh popoldan in to vam že naprej povem, da se ne bo prav nikogar čakalo. Torej katere ne bo se bo videlo, da ne mara denarja.

Obenem vabim tudi vse balincarje, da pridete pogledat, ker se vam bo gotovo vsem dopadlo in boste pozabili na vsakdanje skrbi. Gotovo boste imeli vsi dovolj užitka. Torej vljudno ste vabljeni vsi od blizu in daleč. Na svidenje 23. julija pri SDD na Prince Ave.

Cecilija Vatovec, preds. kluba.

Za dan 20. avgusta

Samo še dober mesec je do dneva 20. avgusta, ko se bomo zbrali katoličani z vsemi našimi znanci in prijatelji. Zbrali se bomo iz vseh širnih far, kar pomeni, da bomo zbrani iz vse naše naselbine. Zbirališče naše bo na zeleni trati, na nekdanji špeltovni farmi ob St. Clair cesti v Euclidu. Namen tega sestanka je blag in vreden, da se ga udeležijo vsi katoličani in tudi vsak, ki želi dobro svojemu narodu.

V prvi vrsti je namenjen ta sestanek duševnemu razvedrilo, to je da si duševno okrepimo naše misli za složnejše in jasnejše delovanje kot katoličani in kot Slovenci, ki smo potomci iskrenega in vernega naroda v Ameriki.

Zveza društev Najsvetejšega Imena je tako določila na svojem letnem zborovanju meseca aprila, da se 20. avgusta vrši tak dan, ki bi ga lahko imenovali "Dan katoliških Slovencev" ali pa "Dan v katerem si katoličani izmenjamo naše misli za bodoče skupno delovanje za pravo versko in narodno naziranje."

Ta dan bo zelo važen za vsakega, ki hoče in misli dobro. Vabimo vas že danes, da si ta dan rezervirate, to ne bo navaden piknik, to bo nekaj izrednega. To bo dan velikih misli, ki nam jih bodo govorniki vzbujali v naših srcih. Ta dan bo velikega pomena za vsakega rojaka, ki se zaveda teže in odgovornosti življenja in ki hoče, da si začrta pravo pot, ki bo v resnici vredna življenja.

V ta namen se bodo vršili govori v slovenskem in angleškem jeziku. Govorniki bodo prišli izven mesta in upamo, da jih bomo imeli tudi iz stare domovine. Pri vsem tem pa naj omenim, da se ne bo nikogar žalilo. Ne! Tu bo en sam ideal podjarjan. Rojak! Katoličan ali bodi katerega koli prepričanja. Tebi in meni v dobro, za tvojo in mojo boljšo bodočnost se gre. Za boljšo složnost med nami, ki smo sinovi in hčere vernega, zdravega in zaslužnega naroda. Naroda, ki je vreden, da živi! To bo glavna vsebina tega sestanka. Kdor se bo udeležil, mu bo v čast in bo tudi vesel in zadovoljen.

Odbori, ki so že sedaj na delu imajo nalogo, da preskrbe sledeče: Poleg poslopij, ki so že sedaj

na izletniških prostorih, se mora postaviti še več šotorov (tents), da bo za ljudi dovolj strehe, za slučaj, da bi lilo iz neba. Poleg tega mora biti postavljen dovolj velik oder za nastop pevskih zborov, kateri naj se takoj odločijo, da se udeležijo nastopijo. Vabimo in pričakujemo, da se gotovo udeležijo vsi zbori naših štirih far in prav tako vljudno vabimo tudi še druge zборе in sicer vse, tako moške ali mešane, kakor tudi mladinske zборе. Rečeno je bilo, da je ta sestanek toliko verskega, kakor narodnega pomena. V vseh pevskih zborih so tudi dobri in verni katoličani, če tudi so med njimi izjeme, ki mislijo samo narodno, kar pa nikakor ne more motiti lepe slovenske pesmi. Mi vsi čutimo narodno, če tudi poudarjamo, da je naše verske naziranje, za nas katoličane na prvem mestu, kadar pride na vrsto vprašanje kdo je kdo ali kam pripadamo.

Torej, vsi pevski zbori vzemite to izjavo na znanje, katero podajam na podlagi pooblastila, da vabimo vsa pevška društva. Vsako društvo, ki se priklasi bo imelo prostor, da nastopi in zapoje par pemi in lahko vam garantiram, da bo dobrodošlo in tudi sijajno pozdravljeno od navzočega občinstva. Pokažimo malo tolerance, pokažimo, da smo gentlemani in kulturen narod. S tem bomo storili za naselbino in za lastno dobro veliko dobrega in pričakujemo lahko lepše bodočnosti. Če se gre v resnici za dobro nas vseh in vsakega posameznika, je potem umevno, da se moramo vsi oprijeti dela z veseljem in navdušenjem. Poskusimo!

Odbor želi imeti na tem sestanku tudi domačo razstavo, to je razstavo domačih ročnih tkanin ali lepih razglednic, zato bo tudi poseben šotor na razpolago. Želimo in pričakujemo, da bi prišel g. Gorše s svojo ribniško robo in ga. Žagar z lepimi ročnimi deli. Le pridita oba!

Kdor ima poleg tega še kakšno boljše idejo, naj jo blagovolji sporočiti odboru. Odborniki se nahajajo širom naselbine v vseh štirih farah, lahko pa tudi pokličete podpisane za informacije. Vsi skušajmo pripomoči do lepega uspeha, če boste pomagali, boste s tem vršili samo svojo narodno in versko dolžnost. To naj bo shod celega Slovenskega naroda! Če bomo na tem shodu imeli pri kozarčku pive kakšen preostanek, bo ta izročeni v pomoč za najpotrebnejšo narodno inštitucijo za izobrazbo dijakov našega naroda, za slovenski samostan v Lemontu.

Vzemite to uradno poročilo, vabilo in pojasnilo tako kot sem vam ga jaz iz srca napisal in brez vsakih predsodkov. Slovenec sem jaz in Slovenci ter Slovenke ste vi vsi. Gre se zato, da bomo složnejši sodelovali za dobro ime zaslužnega Slovenskega naroda. Dne 20. avgusta je vaš dan in pričakujemo vas, da pridete!

Bog živi vas in ves naš rod!
— Anton Grdina,
preds. prip. odbora.

IZ DOMOVINE

—Smrt rudniškega voznika pod vozom. Te dni se je zgodila v Rajhenburgu huda nesreča. Ivan Kostevc, uslužben pri rudniku, je bil vsa povojna leta za kočijaža. Usodnega dne je bil poslan s težkim vozom na postajo po blago za rudniški konsum. Precej blaga je naložil in med tem tudi nekaj težkih zabojev. Kmalu od postaje je padel zabojev na tla. Konji so se ustrašili in nesrečnež je hotel ustaviti voz, pa je padel tako nesrečno pod voz, da mu je šlo kolo čez prsi in glavo. Bil je takoj mrtev. Ranjki je bil splošno priljubljen. Za njim žalujejo žena in pet otrok.

Kako je nastala Sveta Gora

Svetogorska božja pot je nastala v času, ko se je Lutrova kriva vera širila tudi po slovenski zemlji in je bila nevarnost, da požene strupene korenine tudi med našim narodom. V tej veliki dobi se je po ustnem izročilu neko soboto meseca junija 1539 na Skalnici (tako se je tedaj nazivala Sveta Gora) prikazala v pobožno molitev zamaknjeni nedolžni pastirici Urški Ferligojevi po domače Piskovi iz Grgarja na zlatih oblakih prelepa gospa Marija Devica z Jezuskom na desni roki. Marija je stegnila levico, pokazala proti vrhu gore ter rekla sladko prijazno pastirici: "Reci ljudstvu, naj mi tukaj hišo zida in me milosti prosi!" Urška se je prestrašila, češ, da ji ne bodo hoteli ljudje verjeti, da je videla tako izredno božjo prikazen in dobila tako visok ukaz. Toda nebeška Gospa jo je potolažila, Urška je potem pripovedovala doma v Grgarju in sosednjih vaseh in v Gorici o Marijini prikazni. Ljudstvo ji je verjelo. Za zadevo so se začele zanimati javne oblasti. Zaprli so Urško v ječo. Ponoči se ji je prikazala Marija, vsa lepa in svetla, jo odpeljala iz zapora in postavila na Skalnico. Še drugi in tretjič so jo zaprli. Obakrat je bila čudežno osvobodjena. Bogati in ubogi so hoteli nato, da postavijo čimprej Mariji dostojno svetišče. Štiri leta so zbirali darove in gradili cerkev. Leta 1544 je že stal na Skalnici — sedaj Sveti Gori — Marijin hram iz rezanega kamna s tremi ladjami, ki so bile pregrajene z dvema vrstama visokih kamnitih stebrov, ki so nosili oboke. To leto jeseni ga je generalni vikar oglejskega patriarha že tudi posvetil, patriarh sam, kardinal Marko Grimani, pa mu je daroval milostno Marijino podobo, slikano na lesu, približno 1 m široko in 70 cm visoko, ki krasi še danes glavni oltar v prezbiteriju.

Dvajset let je bilo svetogorsko svetišče izročeno v dušnopastirsko oskrbo solkanski župniji, nato so ga oskrbovali in vodili od leta 1565 do 1678 oo. frančiškani iz bosenske province, ki so si sezidali prostoren samostan, v Solkanu pa hospic in bolnišnico za onemogle in stare menihe. V tem času se je cerkev zelo oplešala z novimi kamenitimi oltarji. Sezidala se je nova kapelica sv. Mihaela z vhom iz evangelijske strani od velikega oltarja. Zgradili so tudi nov lep marmornat glavni oltar in vanj prenesli na Porcijunkulo 1686 milostno podobo. Izreden dogodek za to slavno božjo pot je bilo slovesno kronanje Marijine podobe dne 6. junija 1717. Izven mej Italije je bila svetogorska podoba druga, ki je bila tako izredno odlikovana, znamenje, da je sv. stolica smatrala zahtevo vernega ljudstva, ki je častilo Marijo na tem svetem kraju, kot velikodušno čudodelno pomočnico, za upravičeno. Tedaj so se opravljale izredne slovesnosti skozi celih 8 dni in je bilo obhajanih 133,000 romarjev. Kako ganljiva je bila slovesnost kronanja milostne podobe, ki se je izvršila v Gorici na Travniku, kaže ta-le izreden dogodek: Med gledalci, ki so radovedno ogledovali veličastni sprevod, je bil tudi neki že prileten jud Mozes Montefiori. Ko je uzrl milostno podobo, ga je prešinilo neizmerne veselje. Ves vznemirjen ni mogel prikrivati svojih čustev in je zaklical: "Jaz postanem kristjan, postanem kristjan!" Res se je dal poučiti v katoliških resnicah in kmalu na to krstiti v stolnici v Gorici.

Deset let po tem znamenitem dogodku kronanja je dobil oltar Matere božje odlikovanje privilegirane oltarja, kar pomeni, da je bil z vsako sv. mašo za rajne, ki je bila darovana na njem, združen popolni odpustek. Ta privilegij je bil pozneje prenešen na oltar sv. Ane ozir. sv. Križa sredi cerkve. Istega leta je tedanji papež Benedikt XIII. dovolil vsem romarjem, ki obiščejo ob določenih dneh sedem svetogorskih oltarjev enake odpustke, kakor jih zadobe romarji, ki obiščejo sedem oltarjev v baziliki sv. Petra v Rimu in opravijo molitve po namenu sv. Očeta. Papež Klement XII. je naklonil svetogorskim romarjem še eno veliko milost: Vsak je mogel dobiti popolni odpustek enkrat na leto, ako je obiskal svetišče, prejel sv. zakramente in molil po namenu sv. Očeta. Ta odpustek, ki je bil prvotno podeljen le za sedem let, je papež Pij VI. leta 1777 potrdil za vse čase.

Prišla je pa nad Sveto Goro doba razdejanja. Cesar Jožef II. je 30. aprila leta 1785 podpisal odlok, naj se božja pot ustavi, cerkev in samostan porušita, hospic v Solkanu pa zapre. Dne 28. januarja 1786 so ta odlok izvršili. Milostno podobo so odnesli v solkansko župno cerkev, oo. frančiškani so se poslovlili od Sv. Gore in preselili v samostan oo. minoritov na trgu sv. Antona v Gorici, pozneje pa na Kostanjevico v samostan izgnanih karmeličanov. Vse premoženje svetogorskega svetišča je bilo prodano za 1,500 goldinarjev, zvonik popolnoma porušen, samostan in romarsko prenočišče sta bila podrta, cerkev razkrita, marmornati tlak pokončan, dragocene plošče razsešene na vse vetrove, cerkovne rakve zasute, zaobljubljeni spomini razmetani. To silno pustošenje je prizaneslo edino kapelici sv. Mihaela, nebeškega vojščaka.

Sedem let je bivala Marija v begunstvu v Solkanu. Dne 14. marca 1793 je pa došel iz Dunaja odlok, da se svetogorska božja pot ponovno vzpostavi. Čez dobre tri mesece se je tam na Sveti Gori pela že zopet slovenska sveta maša v obnovljenem svetišču, na nedeljo sv. Mihaela istega leta pa se je vrnila tudi milostna podoba iz Solkana na veliki oltar. V spomin na to slovesnost, ki se je udeležilo 40.000 ljudi, so vzidali nad glavnim vhom pod kip Matere božje kamenito ploščo z napisom v latinskem jeziku: "Jaz pa sem ostala na gori kakor prej."

Cerkev so oskrbovali in dušno pastirstvo vodili skozi celo stoletje razni svetni duhovniki z veliko vnemo in požrtvovalnostjo, dokler jih niso leta 1901 zamenjali oo. frančiškani slovenske province sv. Križa.

In kaj naj še povem o Sveti Gori, kar ni bilo zapisano v oni drobni knjižici?

Leta 1907 je naklonila sveta stolica svetogorski cerkvi častni naziv bazilike, kakor se imenujejo nekatere cerkve v Rimu in le redkokatera cerkev v drugih krajih.

Pred svetovno vojno je božja pot zopet pod skrbnim in večim vodstvom oo. frančiškanov in pa zaradi velike naklonjenosti višjih goriških duhovnih pastirjev zelo pridobila na ugledu in sijaju. Po novi bohinjski železnici so prihajali romarji večkrat s posebnimi vlaki. Letno je obiskalo Sveto Goro do 100,000 romarjev, romarskih procesij je bilo do petnajst. Ne le verske, tudi prosvetne katoliške organizacije so imele tam gori pod Ma-

rijinim varstvom svoja zborovanja. Na enem takem velikem taboru Prosvetne zveze goriške, je na obširnem prostoru za cerkvi govoril pok. dr. Janez Ev. Krek.

Prišla je svetovna vojna in 24. maj 1915, ko je napovedala Italija nekdanji Avstro-Ogrski vojno. Že naslednjega dne 25. maja je zasedlo Sveto Goro avstrijsko vojaštvo. Poveljnik vojaškega oddelka je odredil, da morajo vsi prebivalci v eni uri oditi. Tedanji gvardijan p. Marijan Širca je zaprosil, da bi smela kot varuha svetišča ostati on in p. Frančišek Ambrož. Prošnja ni bila uslišana. Milostno podobo so zavili v dragoceno preprogo, najdragocenejšo naložili na vozove in odšli.

Sedem dni so ostali v Grgarju v upanju, da se bodo mogli vrniti, toda zaman. P. Frančišek je z vojaškimi avtomobilom odpeljal Marijino podobo do Sv. Lucije in od tam z vlakom v Ljubljano dne 1. junija 1915, kjer je dobila zatočišče v prvem stranskem oltarju cerkve Marijinega Oznanenja, kjer je ostala begunka do 9. oktobra 1921. Med tem je vihrala ob Soči vojna burja in podrla svetogorsko svetišče v razvaline. Zvesto je stražil z dovoljenjem vojaške oblasti to svetišče p. Frančišek. Ko je pa postalo njegovo bivanje tam gori brez pomena, je odšel k usmiljenim bratom v Gorico in tam stregel ranjenim vojakom, dokler ga ni zadel drobec sovražne granate. V smrtnem boju je izrazil željo, naj bi ga pokopali na Sveti Gori. To željo so mu tudi izpolnili. Ponoči so ga odnesli s častno stražo častnikov na samostanko pokopališče in 15. aprila 1916 tamkaj pokopali z vojaškimi častni kot junaka.

Po svetovni vojni se je Sveta Gora dvignila zopet iz razvalin. Pozidali so svetišče in samostan in opremili z vsem potrebnim, da je veličastno, kot je bilo nekdanj. Marijino podobo so prenesli najprej v stolnico v Gorico, nato 2. oktobra 1922 na Sveto Goro v slovesnem sprevodu, kakršnega še ni videla goriška dežela in je štel 100,000 ljudi pod vodstvom prevzvišenega nadškofa dr. Sedeja. Med potjo so jo pozdravljale slovenska dekleta Marijinih družb. Na vrhu so čakale tisočglave množice in svetogorski zvonovi so zapeli kraljičji zemlje in neba veselo pozdravno pesem.

Kadar se spomnim na najino romanje k Mariji svetogorski, kadar se spomnim na tolikratne obiske v poznejših fantovskih, akademskih in prvih stanovskopoklicnih letih, mi je zdaj težko pri srcu, da morem le redkokdaj tja na našo najlepšo božjo pot.

Njena zgodovina je polna brikih in težkih, a tudi toliko lepih slavnih in milosti polnih dni pa mi priča, da vselej po dežju in viharju zopet zasije sonce.

Dr. Ivo Česnik

—Toča po Slovenskih goricah. Nevihta, ki je oplazila vso Stajersko, tudi ni zgrešila vinorodnih Slovenskih goric, kjer je s posebno silo divjala v okolici Sv. Ane in Sv. Benedikta v Slov. goricah. Tu je toča uničila prav vse. Poljski nasadi, ki so vsi prav dobro kazali, so stolčeni v zemljo. Prebivalstvo s strahom gleda v bodočnost in bo pomoč nujno potrebna.

Važne podrobnosti

Vsaka krsta, ki jo preskrbimo mi, je popolna v vsaki podrobnosti. Notranjost je v najboljši kvaliteti in železnina se perfektno prilaga. Mi izbiramo take predmete skrbno, da tako damo klijentom samo najboljšo po zmerni ceni.

LOUIS FERFOLIA**SLOVENSKI POGREBNIK**

3515 E. 81st St. Michigan 7420

—Dnevna in nočna postrežba—

WINNETOU

Po nemškem izvirniku K. Maya

Povedal sem Winnetou svoje misli in ga vprašal, kako sodi o neznancih in njihovih namenih. "Ako so tatovi in roparji," je dejal, "in če poznajo naše navede, lahko dosežejo svoje namene pa se jim ni treba bati naše premoči."

"Kako da ne?"
"Ne bodo napadli nas vseh. Vrnili se bodo, nas opazovali in počakali, da se loči od družbe tisti, ki mislijo, da bodo pri njem našli plen."

"Plen —? Od kod pa naj vejo, da bodo pri enem izmed nas našli plen —? Saj nas niti ne poznajo!"

"Lotili se bodo tistega, ki ima zlato pri sebi."

"Zlato —? Kako naj vejo, da imamo zlato —? In kako naj se posebej uganemo, kateri izmed nas nosi zlato pri sebi —? Vse vedni bi morali biti!"

"Čisto lahko uganemo. Le preudarjati jim je treba, pa bodo skoraj z gotovostjo uganili."

"Ni mogoče!"

"Pač! Sam Hawks jim je v svoji gostobesedni neprevidezosti izdal, da smo poglavarji in da potujemo na vzhod v St. Louis. Če je tisti Santer količkaj tako prebrisan človek, kakor po njegovem obrazu o njem sodim, da je, si bo vse drugo sam izračunal."

"Ah, seveda! Razumem te! Če Santer pozna navade Indijancev in vobče zapada, bo kojskepal, da potrebuje zlato, kakor potujete v mesta belih ljudi. Dejati si bo, da ga imate ali že pri sebi, ali pa da greste šele po njega. Ve tudi seveda, da Indijanci poznajo zlata ležišča in da bode te tak kraj obiskali, če še nimate zlata pri sebi. Prepričan je torej, da bo našel zlato pri nas in da se bo napad izplačal."

"Prav je povedal moj brat! Old Shatterhand! Ako tile beli nameravajo tatvino ali pa rop, se bodo lotili naju, mogoče očeta in mene, ki sva poglavarja. Dobro vejo, da bodo pri naju našli zlato. Pa za enkrat bi ga seveda še ne našli."

"Ne —? Saj sta se vendar mišlila oskrbeti z zlatom!"

"Jutri se bova oskrbela z zlatom. Čemu bi ga naj nosila s seboj, dokler ga ne potrebujeva? Dosedaj nam ni bilo treba plačevati prenočišča in hrane, plačevati bomo morali šele, ko pridemo globlje na vzhod, kjer prebivajo beli po naselbinah in trdnjavah. Zato bova po zlato šele šla. Najbrž jutri."

"Torej leži zlato kje tod blizu?"

"Da."

Neverno sem zmajal z glavo.

"Na savani —?"

"Ne. Prišli bomo mimo hribovja, ki ga imenujemo Nugget cil. In v tistem hribovju leži zlato. Pa le mi Apači pravimo hribovju Nugget cil, drugi ljudje ga imenujejo drugač, ker ne vedo, da krije zlato. Za to tajnost vemo le mi."

"Kedaj pridemo mimo?"

"Drevi bomo prišli blizu gore. Jutri pa pojdemo po zlato in si ga vzamemo, kolikor ga potrebujemo."

Čudni ljudje —!

Priznam, da me je obšla zavist. Tile rdeči poglavarji poznajo zlata ležišča, dežela jim nudi zlatega bogastva v izobilju, pa ga ne znajo ali pa nočejo uporabiti in rajši živijo življenje, ki ga prinasa v kulturnih deželah revščino imenujemo —! Nimajo denarnice in ne mošnje, pa kamor pridejo, povsod najdejo skrite zakladnice polne zlata in si vzamejo iz njih, "kolikor potrebujejo," kakor je dejal Winnetou.

Če bi meni bilo dano, da bi si lahko napolnil žepe z zlatom, kadarkoli in kjerkoli bi ga potreboval —

Previdno sva jezdila za sledjo in se skrbno skrivala za gr-

mičjem in za grbinami savane. Santerju in njegovim ljudem je lahko prišlo na misel, da bi naju kje počakali ali pa se vsaj ozrli za nama.

Čez dobre četrte ure sva jih zagledala. Naglo so jezdili, niti eden se ni obrnil, mudi se jim, je kazalo. Da bi se vrnili ali pa počakali in pogledali, če morebiti kdo jezdil za njimi, na to niso niti mislili, se je zdelo.

Obstala sva. Winnetou jih je opazoval, dokler nama niso izginili v valoviti preriji, pa dejal: "Zdi se, da ne nameravajo nič hudega. Lahko se vrnemo."

Tudi meni se je zdelo, da nama niso nevarni.

Nisva slutila, kako zelo se motiva! Ti ljudje so res imeli slabe namene z nami, pa bili so neverjetno prekanjeni in zviti. Slutili so, da jih bomo opazovali, pa so se delali, kot da se jim silno mudi. Še tisto noč pa so se vrnili in na zalezovali. Tako sem pozneje zvedel. Zaenkrat pa so nas ukanili.

Obrnila sva se in v skoku jezdila za tovariši. Kmalu sva jih došla.

Na večer smo se ustavili ob studencu. Previdna poglavarja sta skrbno preiskala bližnjo okolico za sumljivimi sledovi, pa nič nista našla.

Utorbili smo se. Studenec je dajal obilico sveže vode, sočne trave za konje je bilo dovolj, dreve in grmovje je obdajalo taborišče. Lahko smo si zakurili, ni se nam bilo treba bati, da bi nas kdo opazil. Inču čuna je postavil straže krog taborišča. Storili smo torej vse, kar se je dalo za našo varnost storiti, in brez skrbi smo se smeli vdati počitku.

Bojevniki so polegali krog svojih ognjev, brez vsake potrebe precej daleč v stran od nas. Še niso mogli pozabiti na prerokovanje svojega medicinskega, ki nam je pred odhodom iz puebla napovedal, da bodo Apači varni le če se mene izogibljejo, v moji bližini pa da jih čaka nesreča.

Inču čuna, Winnetou in Nšo čič se seveda niso zmenili za to zlovoljno napoved. Sedeli so z nami belimi ob našem ognju na robu gaja. Za vetrom smo bili, občuten hlad je zavel z nočjo.

Po večerji smo kadili in se pogovarjali. Inču čuna je pravil, da bomo drugi dan pozneje odšli, ko po navadi, šele krog pol dneva.

Samu radovednost ni dala miru. Vprašal je, čemu da se bomo tako dolgo mudili.

Inču čuna je nekaj časa molčal, potem pa dejal:

"Prav za prav bi ne smel o tem govoriti. Zaupam pa svojim belim bratom in zvedeli bodo, zakaj bomo tako pozno odpotovali. Toda obljubiti mi morajo, da našega zaupanja ne bodo zlorabili."

Obljubili smo in poglavar nam je pripovedoval o najdišču zlata. Bolje bi bilo, da bi nam ne bil zaupal in nam nič ne pravil. Ali pa vsaj ne tako odkritosrčno. Njegova zaupljivost in odkritosrčnost je bila za njega in za nas usodna.

"Zlato potrebujemo," je pravil, "in zato pojdem jutri zarana z otrokoma iz tabora. Šli bomo po nuggete in se vrnili šele opoldne."

Nuggeti so naplavljeni zlato, zlata zrna. Nuggeti, veliki ko lesniki, niso redki na zapadu.

Stone in Parker sta se glasno čudila in Sam je ves radoveden vprašal:

"Torej leži zlato kje tu v bližini?"

"A," je odgovoril Inču čuna. "Nič ne ve o tem ležišču, niti moji bojevniki ne. Zvedel sem za njega od očeta, njemu pa je njegov oče povedal. Take tajnosti se delujejo od očeta na sina in strogo jih čuva, ki za nje ve. Niti najboljšemu prijatelju jih ne razodene."

(Dalje prihodnjic)

JOZE GRDINA:

PO ŠIROKEM SVETU

Sedel sem na kamen ter gledal. Samota, ki je bila okrog mene mi je bila zelo všeč. Vzel sem knjigo ter prečital ono poglavje evangelija, ki govori o razdejanju Jeruzalema in koncu sveta. Še nikoli mi ni šlo to besedilo tako do srca. Jezusov govor na Oljski gori se mi je zdel tako veličasten a obenem pa strašan. Kako lepo je On združil oba dogodka skupaj: razdejanje Jeruzalema in konec sveta. Usoda Jeruzalema je pač podobna usodi sveta; zato je On vse to povezal skupaj: usoda Jeruzalema naj opominja človeštvo na usodo sveta in njegovo sodbo.

Vzel sem daljnogled ter si od blizu ogledal Jeruzalem; pogled mi je splaval na tempeljski trg, kjer je na zapadni strani trga, levo od Omarjeve mošeje ona visoka stena, kjer preliva solze nesrečni Judje, ko žalujejo nad nenadomestljivo izgubo Jeruzalema in templja. Videl sem jih in smilili so se mi! V duhu sem stopil v Rim, pod Titov slavolok ter v njegovih kamenitih stenah zrl zmagoslavnega Tita in gledal do tal ponižane Jude. Tu, kjer se nahajam jaz so odmevale besede: "In pomandrali bodo tebe in tvoje otroke, ki so v tebi." Kako resnično so se izpolnile te besede, priča Titov slavolok in pričajo Judje ter potrjuje zgodovina.

Razdejanje Jeruzalema je izvršil Tit Flavij, vrhovni poveljnik rimske armade v Palestini ter poznejši rimski cesar, ki je leta 70 po Kristusovem rojstvu obdal mesto z nasipi ter ga oblegal in stiskal ter končno po velikih krvavih bojih zavzel in porušil.

Jude so po Jezusovi smrti trle vsakovrstne nadloge; med njimi ni bilo tako potrebne edlosti, rimski oblastniki so izmозgavali uporni narod, ki je vedno bolj sovražil rimsko go-

spodstvo. Tu se pojavi človek, ki se je izdajal za Mesijo in obetal Judom svobodo od Rimljanov. Judje so mu res sledili in se uprli, toda deželni oblastnik Feliks je kmalu napravil konec tem njegovim avanturam. Prav grdo je stiskal in izžemal Jude grabežljivi deželni oblastnik Gesij Flor, ki si je s svojim ravnanjem nakopal judovsko jezo, da so se prav odločno uprli. Na pomoč je prišel Cestij Gal, rimski oblastnik v Siriji; toda Judje so se v boju z njim dobro odrezali ter dosti Rimljanov pobili. To jim je dalo pogum, da so bili še bolj odporni proti Rimljanom; poravnali so svoje medsebojne spore, si izvolili voditelje in se pripravili za boj. Tedanji rimski cesar Neron imenuje Vespazijana Flavija, enega najboljših zmognih generalov, za vrhovnega poveljnika rimske armade v Siriji, ki je potem s to armado vdril v Palestino, zavzel Galilejo ter prišel v Judejo do Jeruzalema. Vojska je trajala štiri leta, toda Vespazijan je ni končal. Na cesarskem prestolu v Rimu se je izvršila sprememba: cesar Neron se je usmrtil, za cesarja je bil izbran pozrešni Vitelji, katerega pa armada ni marala in je oklicala za cesarja Vespazijana, ki je izročil vodstvo armade svojemu sinu Titu, sam pa je odhitel v Rim, da zasede cesarski prestol. Tu je bil šele začetek prave stiske za Jeruzalem.

Bilo je o veliki noči meseca aprila leta 70 po Kr., ko se je v Jeruzalemu zbralo mnogo Judov, ki so prišli predvsem radi praznikov, dosti pa, ker so tja pribežali pred zmagovitimi Rimljani. Tako se je nabralo v Jeruzalemu blizu tri milijone Judov. Tit je to priliko uporabil, pa je ukazal mesto obkoliti, močno utrjeno obzidje pa obdati z nasipi. Njegova 80.000 mož broječa armada je kakor

železen obroč obdala Jeruzalem, iz katerega je bil vsak beg nemogoč. Pri taki masi naroda je kmalu zmanjkalo živeža in nastala je strašna lakota; drug drugemu so jemali in ropali živež in s smrtjo so bili kaznovani oni, ki so si kaj hoteli pridržati zase, ker vojaštvo je v prvi vrsti rabilo hrano, ko je stalo na braniku mesta. Lakota je bila tako huda, da je mati spekla svojega lastnega otroka ter jedla njegovo meso; ko so potem tudi drugi to izvohali, vzeli so nesrečni materi grozno pečenko ter sami požrli. Ljudje so umirali lakote in število mrličev je bilo vedno večje tako, da jih niso mogli vseh pokopavati ter so jih metali kar preko obzidja, kjer so potem gnili. Ko pa radi Rimljanov, ki so naskakovali obzidje tudi to ni bilo več mogoče, so mrliče spravili v prazne hiše, zabili vrata in okna, da tako preprečijo grozni smrad gnijočih trupel. Tako je bilo nesrečno mesto en velik grob.

Vsled stiske, ki je vladala med prebivalstvom, je mnogo Judov bežalo ven iz obleganega mesta, da bi dobili kak živež, toda so pri tem padli v roke Rimljanov, ki so potem vse te begunce in ujetnike, ki so jih ujeli v bojih, pribili na križ. Tako je bilo kateri dan križanih več sto Judov in je Rimljanom zmanjkalo lesa za križe ter so bili prisiljeni pribiti po dva na en križ, vsakega na eno stran; mnogim pa so odsekali roke ter jih v takem stanju poslali nazaj v mesto. Tako se je povračevalo njim, ki so pred Pilatom rjuli: Križaj ga! ter tako izsilili od Rimljana, da je obsodil nedolžnega Jezusa v smr na križu. To grenko smrt, katero so oni povzročili Njemu, so morali zdaj sami okušati. Strašno je bilo gorje, ki je zadelo ta narod! Jezus sam je povedal: "da bo takrat velika stiska, kakršne ni bilo od začetka sveta in je ne bo" in povedal, "da bo velika jeza nad tem narodom!" Rimljani, razjarjeni vsled trdovratnega odpora Judov, so počenjali nad

njimi strahotne reči ter stiskali in mučili Jude, da je bilo groza. Zaman je Tit pozival Jude, da mu izroče mesto ter jim obeta milost, ako se predajo, toda oni niti slišati niso hoteli o tem, in branitelj Jeruzalema Simon Ben Ciora in Janez iz Gishale sta trdovratno odklonila vsako predajo, kljub temu, da je vladalo v obleganem mestu strašno gorje.

Tit, videč, da vse nič ne izda, napove neizprosno boj. Pred zidove da postavi oblegalne stroje, takozvane velike z železom okovane ovne, s katerimi so potem Rimljani rušili močno utrjeno zidovje. Z velikim naporom so Rimljani udarjali ob zid, ki se je ob bobnenju butajočih ovnov pričel rušiti. Prvi hip so bili Rimljani veseli, ko so dosegli, da se je podrla orjaška stena, toda v veliko jezo pa so zagledali nov zid. Judje so ga med tem, ko so Rimljani rušili, pozidali novega in Rimljani so bili tam kjer prej. Poskušali so s podkopavanjem zidu, potem plezali po lestvah na zid, Judje pa so jih sprejeli s puščami in kamenjem in mnogo Rimljanov je našlo smrt pod obzidjem. Tako je bilo tudi stanje Rimljanov neprijetno, ter povzročilo tem hujšo jezo, ki se je izražala v krutem maščevanju. Tit je bodril svoje vojake k vztrajnosti in vojaki so ga res ubogali ter vztrajno nadaljevali z bojem.

Naravnost obupen je bil napad na grad Antonijo, ki je bil zelo utrjen. Tu so poskusili Rimljani vse, da si osvoje to važno trdnjavo; več tednov so bili pod obzidjem utrjene Antonije in končno so v drugi polovici meseca julija Rimljani osvojili tudi to trdnjavo; zavzeli so jo ponoči, ko so straže spale. Tedaj so udrli Rimljani preko zidu, posekali straže ter udrli proti templju. Obupno so se Judje vrgli nad sovražnika, ki si je utiral pot z mečem ter se sekalo na desno in levo. Še enkrat je poskusil Tit, da pregovori Jude k predaji, ter je iz zavzete Antonije klical naj se udajo; obetal je, da hoče priznati templju in mestu. Vse zastoj! Judje so bili prepričani, da so še vedno izvoljeno ljudstvo, pa so trdovratno odbili v nadi, da bo tempelj varoval sam Bog. Umaknili so se za utrjene tempeljske zidove ter srdito odbijali Rimljane, ki so pritiskali proti templju.

Močno zidovje z težkimi vrati je branilo Rimljanom dostop do hiše božje. Pa tudi to je Rimljan v svoji hrabrosti premostil; pned vrati nagromadilo lesa ter zakurilo ogenj. Od vročine so se topile srebne plošče vrat in gorle cedrov les. V obupnem boju poskušajo Judje pregnati Rimljane, ki so udrli do svetega prostora in neusmiljeno sekali vse, kar je prišlo pod meč. Enega izmed rimskih vojakov je judovski odpor tako razjezil, da je pograbil gorečo bakljo, tovariši ga dvignejo, pa jo treščijo skozi okno v tempelj. Baklja, ki je padla na gorljivo tvarino je povzročila požar in mahoma je bil tempelj v ognju. To je bilo pa vrhunec judovskega gorja, ko so z grozo gledali goreči tempelj, ki je bil njih nada in ponos. Ko je Tit zagledal, da tempelj gori, je takoj ukazal vojakom, da pogasijo požar; odločno je bil proti temu, da se uniči prekrasno stavbo; toda njegovo povelje je to pot naletelo na gluha ušesa svojih vojakov, ki so prežeti jeze in maščevanja sekali z mečem in med strašnimi kriki nesrečnih Judov preslišali glas svojega poveljnika. Grozen je bil prizor, ko je lila potleh kri, tempelj pa gorel; dne 5. avgusta je bilo konec templja, ki se je zrušil v razvaline ter se je vsled vročine spremenilo kamenje v apno. "Kamen ne bo ostal na kamnu," je povedal Jezus. Te njegove besede so se dobesedno izpolnile!

MALI OGLASI

Gostilna naprodaj

Z D 1, D 2, D 3 in C 2 licencami. Se prodaja poslopje in obrt. Prodati se mora takoj radi smrti. Jako poceni. Vprašajte na 1049 E. 185th St. (168)

Lepa hiša 5 sob

v prvovrstnem stanju znotraj in zunaj; odobna; zasajeno grmičje; mnogo posebnih pritklin. Lastnik mora prodati za \$3,950. Vprašajte na 709 E. 96th St., telefon POTomac 5005. (168)

Poceni!

Rabljene električne ledenice za dom ali velike za restavracijo, dobite po znižanih cenah pri Norwood Appliance & Furniture, 6104 St. Clair Ave., 819 E. 185th St. (July 20, 25, 27.)

IZ PRIMORJA

Tolmin.—Na cesti med Tolminom in Kobaridom se je motorno kolo zaletelo v Devetakov avtobus. Miličnik Josip Zuin, ki je vodil motocikel, je bil na mestu mrtev, a njegov spremljevalec finančni stražnik Josip Cavaggi težko ranjen.

Bovec.—Zaradi velikega dežja je nastal usad pri delih na novi cesti pri Bovecu. Usad je pokopal 47-letnega delavca Petra Trebšeta iz Srpence. Delavci so ga takoj odkopali, toda zaradi težkih poškodb na glavi je Trebšeta kmalu izdihnil.

—Pomanjkanje delovnih moči za kmetijska dela. Sežana, junija 1939. — Sedaj, ko je največ kmečkega dela, se je pokazalo veliko pomanjkanje kmečkih delavcev. Vzrok je zlasti v tem, ker je večina mladeničev v vojaški službi, ali pa na vojaških vajah in so bili le redki oproščeni te službe, da so se lahko vrnili domov. Mnogo pa jih služi predalet, da bi se samo radi sezone mogli vrniti domov. Poleg tega pa je še druga težka stran tega vprašanja. Kmečko delo je namreč zelo slabo plačano, delo pa je zelo naporno. Za delo, n. pr. košnjo, dobi moški delavec dnevno, poleg hrane, 10 do 12 lir. Delati pa mora najmanj od 4 ure jutraj, s kratkim počitkom opoldne, do 9 ure zvečer. Na drugi strani pa je danes tudi za kmete same, ki so prisiljeni najeti delovne moči, izredno težko, ker ne vejo, kako bi prišli do denarja in pomeni za njih izdatke desetih lir dnevno mnogo. Vidimo torej, kako se je to vprašanje zaostrilo že na obe strani in so tako delodajalci, kot tudi delojemalci v izredno težki situaciji.

—V jama sta padla. Trst, junija 1939. — Ko sta 16-letni dijaki Sergij Ferluga in E. Glavinca star 9 let, iz Vrdele, z zadovoljstvom gledala kres na hribu iznad Sv. Ivana, je veter, ki je naenkrat zapihnil, obrnil plamen in zabelj na tisto stran, kjer sta stala. Da bi se izognila plamenu, sta naglo odskočila nazaj ter padla v jama 4 m globoko. Ferluga je odnesel le nekaj lažjih ran in prask po obrazu in udih. Glavina pa si je zlomil ramo in zdraviti se bo moral 8 tednov.

—Pretrsljiva smrt kmeta. — Lonjer, junija 1939. — Težka nesreča se je zgodila 26. t. m. v naši vasi. 50-letni Viktor Marušić je navadno ob nedeljah kasno prihajal domov, ker se je tu pa tam zadržal pri kozarec dobrega vina. Tako je bilo tudi to pot. Ko se je Marušić v poznih urah vračal vesel proti svojemu domu, se je zaradi teme spotaknil in padel pod zid na njivo, kjer je vsejan grah. Na nesrečo je padel na palico na katero se je nabol. Zaradi velike rane je padel v nezavest in ker ni bilo nikogar, da bi mu pomagal, je v tem času zgubil zelo veliko krvi. Ko so ga zjutraj našli, je bil že mrtev. S težko prizadeto družino sočustvuje vsa vas.

Četvorčki družine Walter Badgett iz Galveston Texas prav zadovoljno gledajo v ta božji svet.

V bližini Cable, Wis., so deputije zasledovali morilca Augusta Buelo, ki je umoril dva šerifova deputija. 13 dni so ga preganjali in ga končno ubili.

Skrivnosti ruskega carskega dvora

ROMAN

Bil je še mlad in zaupal je v svoje idealne načrte.

—Naj bo — vzklikne on in se dvigne. — Odpotoval bom v Petrograd. Ne bojim se napora in nevarnosti, ako hoče Bog, bom prišel še pravočasno.

Bakunjin se tudi še nahaja v Sibiriji. Jasnó je, da ne bodo nihilisti ničesar storili pred njegovim povratkom.

Zato moram hiteti, da jih prehitim.

On pohiti domov, toda ne nadomaga obstane kot okamenel.

Grozna misel ga je prevzela.

—Kaj nameravam? — vzklikne on. — Saj ne morem potovati, ostati moram tukaj.

Ali me ne veže moja častna beseda, ki sem jo dal svojemu očetu, velikemu knezu Konstantinu?

Častna beseda je sveta!

Kdor je prelomi, je podlež in lopov!

Toda vendar ne morem drugače!

Sedaj gre za življenje njegovega Veličanstva in mojega očeta!

—Prelomil bom svojo besedo!

Vladimir je bil bled, ko je to sklenil. Vedel je, kaj pomeni ko prelomi svojo dano obljubo.

—Prezirali me bodo — nadaljuje on s premišljevanjem.

—Tudi moj oče, ki ga želim rešiti, mi ne bo nikdar oprostil, da sem prelomil dano obljubo.

Toda sedaj gre za človeško življenje! Ali se še morem obotavljati, ali morem izbirati?

Ne, odpotoval bom iz Sibirije — naj me prezirajo, vedel bom vsaj, da sem storil dobro delo. Lahko si bom rekel, da sem rešil življenje ruskega carju.

—Vladimir je sklenil iti z vso silo na delo.

Vedel je, da mora izvršiti vse priprave za beg na skrivaj.

O njegovem namenu tudi guverner ni smel ničesar vedeti.

Pod pretvezo da bi rad odjezdil na sprehod, si je izposodil od njega dobrega konja ter se podal na pot.

Po nevarni in trudiapolni poti je dospel srečno v Petrograd. Tam se je sestal v neki gostilni s svojo materjo.

Povedal ji je, zakaj je prišel v Petrograd, toda Sonja mu je prepovedala iti k carju in preprečiti atentat.

Ker je Vladimir ni hotel ubogati, ga je zaklenila v sobo in odhitela k Bakunjinu.

Bakunjin se je prestrašil. Takoj so odšli Bakunjin, Palen in Sonja k Vladimiru in ga prisilili, da je šel z njimi.

Frank Rich in Frank Klun
E. 61ST ST. GARAGE

Se priporočamo za popravilo in barvanje vašega avtomobila. Delo točno in dobro.

Kraška kamnoseška obrt
15425 Waterloo Rd.

KENMORE 2237-M
EDINA SLOVENSKA IZDELOVALNICA NAGROBNIH SPOMENIKOV

ZA NEDOLOČEN ČAS

vzamemo North American Bank knjžice za nakup obleke, povrnitov in sukenj. Oglasite se pri

BRAZIS BROS.

6905 Superior Ave.
6122 St. Clair Ave.
404 E. 156th St.

Zaprli so ga v nihilistični arsenal, ki se je nahajal na otoku sredi Neve.

Na tem otoku se je nahajala jama, ki so jo nihilisti preuredili za svoj arsenal.

Tukaj bi moral ostati Vladimir tako dolgo, dokler ne bi bil izvršen atentat.

Bakunjin je izročil ujetnika v varstvo čuvarju jame, ki je bil nem.

Pred leti je zasledoval nihiliste, a ti so ga zasačili ter mu za kazen odrezali jezik in ga pripeljali v to jama.

Bakunjin pokliče nemega človeka ter mu reče:

—Izročam ti ujetnika in ti mi jamčiš s svojim življenjem, da ne bo pobegnili! Ali si razumel?

Nemi prikima.

—Orožje imaš — nadaljuje Razumel je.

Bakunjin — uporabi ga, čim boš opazil, da bi hotel ta mladenič pobegniti.

On pokaže na Vladimira.

Nemi prikima.

Bakunjin in Palen sta hitro odšla.

Ko je ostal Vladimir sam, je začel razmišljati, kaj naj stori.

Jasnó mu je bilo, da se mora osvoboditi.

Odločil se je.

On se približa nememu človeku.

—Ali si reven?

Nemi prikima.

—Ali bi hotel postati bogat?

Nemi potrdi.

—Ako mi pomagaš pobegniti, boš bogat, zelo bogat!

—Ali je možnost, da pridem na površje? — nadaljuje Vladimir?

Nemi je nekaj trenutkov razmišljal.

Nato je odšel k mizi in napisal na papir:

—Lahko pobegneš, toda kako to ti bom povedal samo v luscaju, ako mi prisežeš, da me boš nagradil in me ne boš zapustil, ko prispeva na obalo.

Vladimir je prečital.

—Aha, razumem — reče Vladimir — ti hočeš imeti obveznico!

Vladimir mu je izpolnil njegovo zahtevo.

Vzel je list papirja in napisal z drhtečo roko:

—Obvezujem se, da bom nagradil nemega človeka, čim me osvobodi iz te ječe in da bom skrbel za njega kot za svojega brata.

To prisegam vsemogočnemu Bogu in s svojo častno besedo.

Vladimir Palen-Rašinski.

Nemi prečita, kar je napisal Vladimir. Nato pokima in namigne Vladimiru, naj gre za njim.

Odvedel ga je po stopnicah dokler nista prišla do neke odprtine, ki jo je zakrival ogromen kamen.

Nemi pokaže na kamen, a nato vzame zopet svinčnik in papir ter napiše:

—Komur se posreči premakniti ta kamen, ta lahko pride na površino morja.

—Valovi ga bodo odnesli in dober plavalec bo dosegel obalo. Ali si dovolj pogumen?

Vladimir pogleda nemega.

—Ali misliš, da bova lahko premaknila kamen?

Nemi prikima.

Nato zopet napiše:

—Že večkrat sem poskušal — toda bil sem preslab — bil sem sam. Toda dva ga bova lahko odstranila.

—Ne smeva izgubljati časa, ker bi se lahko vrnili nihilisti.

—Časa imava samo še pol ure! Do tedaj morava odstraniti kamen.

Toda Vladimir odkima.

—Motiš se — reče on — pre-slaba sva. Za to bi bilo treba vsaj pet močnih ljudi.

Nemi povese glavo.

Sklenil je roki ter žalostno pogledal Vladimira.

Padla je v vodo njegova zadnja noda.

Vedno je želel najti človeka, ki bi pomagal odriniti ta ogromen kamen.

Toda sedaj je uvidel, da je vse zaman.

Vladimir mu položi roko na ramo in ga začne tolažiti.

—Ubožec — reče on — ne obupavaj, mislim, da sem našel pot, kako bova pobegnila. Tukaj imamo dinamit.

Nemi posluša.

Poskusila bova odstraniti kamen z dinamitom — nadaljuje Vladimir.

Nemi ga je razumel. Takoj je napisal:

Ako se posluživa dinamita, najju lahko ubije. Ne veva koliko ga je treba. Ako ga vzameva preveč, se lahko poruši vsa pečina in potem sva izgubljena!

Vladimir zmaje z rameni.

—Računite morava na svojo srečo.

—Upam, da ne bova vzela več dinamita nego ga rabiiva, da odstraniva ta kamen. Ako se nama ne posreči pobegniti, se bodo vrnili nihilisti, a jaz nimam volje,

da bi ostal tukaj kot ujetnik.

—Ti živiš tukaj življenje nedostojno za človeka.

—Ali te niso tukaj pokopali življenja?

—Nad teboj šumi voda, ti si pozabljen! Postaviti moraš življenje na kocko, ako ti je do svobode!

Nemi poda Vladimiru roko.

Nato se dvigne in ponudi Vladimiru roko.

Hodila sta po mnogih prostorih, dokler nista prišla do nekih velikih železnih vrat.

Na njih ni bilo ključavnice. Gotovo so se odpirala s tajnim peresom.

Nemi se pripogne in pritise na mali gumb, ki se je nahajal na kamenu.

Vrata se takoj odpro.

Izenaden je stopil Vladimir v široko dvorano.

Na kamenitih stenah je viselo polno orožja, puške, meči, noži in revolveri, a v kotih je stalo celo nekaj topov in streljnic.

V veliki železni blagajni se je nahajal denar nihilistov.

Nemi človek napiše Vladimiru, da imajo nihilisti mnogo milijonov rubljev v tej blagajni.

—Vsakdo mora dati vse, kar ima, — je razlagal nemi človek na papirju — nobeden nihilist ne sme imeti privatnega premoženja.

—Kje bova našla, kar rabiiva? — vpraša Vladimir. — Denar nama ne koristi, temveč samo dinamita.

Nemi potegne previdno in počasi nek predaleček.

V njem je ležala v košarah neka siva zrnata masa.

Vladimir vzame majhno košarico, ki se je nahajala v kotu.

—To bo dovolj — reče Vladimir.

Nemi pokima in oba odideta iz velike sobe.

Vrnila sta se k izhodu.

Vladimir postavi košaro pod ogromen kamen, a nato pričvrsti previdno dolgo vžigalno vrvič h košari.

—Pridi k meni! — ukaže Vladimir. — Sedaj bova poskusila, morda nama nebo pomaga.

—V trenutku, ko se dogodi eksplozija, morava pohiteti k izhodu, ker bi sicer voda vdrla prej, predno bi zbežala.

Nemi skrije papir, ki mu ga je dal Vladimir, v svoj žep in stopi k Vladimiru.

Ta je med tem prižgal vrvič. Ko je pogledal svojega tovariša, je opazil, da se trese.

—Ne boj se — reče on — midva sva v božjih rokah! On najju lahko uniči, ako hoče, a lahko naju tudi reši!

Toda vrvič je ugasnila.

Vladimir je moral prinesiti drugo.

Ta je gorela.

Z veliko hitrostjo se je širil ogenj h košari — mnogo hitrejš, kot se da opisati.

—Sedaj — reče on — sedaj se mora dogoditi!

Toda vse je ostalo tiho.

Nemi se vrže na kolena.

Vladimir je sskel svojo sukno, da ga ne bi ovirala pri plavanju.

—Sedaj, — vzklikne on in pokaže na kamen.

Grozen pok zagrmí, kot da bi sto topov zagrmelo, pečina se potrese — vse se napolni z gostim dimom. Izgubljena sva! — vzklikne Vladimir.

Tudi nemi je kriknil od strahu in razburjenja.

Toda nato zgrabi Vladimira za roko in pokaže na mesto, kjer je do sedaj stal kamen.

Voda je prodrala v pečino.

—Ne izgubljava časa! — vzklikne Vladimir. — Sedaj morava plavati!

Oba pohitita k odprtini, voda ju zajame.

Vladimir je plaval z vso močjo.

Kmalu sta prišla skozi odprtino — nahajala sta se v Nevi.

Ko je prišel na površino, ga je prevzelo čustvo blaženosti. Beg se mu je posrečil, videl je že obalo.

Ni se mu bilo treba napenjati, valovi so ga sami držali na površini.

Toda kje je bil nemi?

Kje je bil njegov tovariš?

Vladimir se ozre.

Nekaj metrov za njim se se je borilo neko telo z valovi. Bil je nemi čavaj nihilističnega arsena.

Vladimir odplava k njemu.

—Primi se za mene! — vzklikne on. — Jaz te bom rešil! Ne bom te zapustil, četudi bi te moral odnesti na svojih ramenih.

Toda nemi zmaje z glavo. Zaman se je trudil, da bi se obdržal na površini. Komad pečine ga je ranil v desno roko.

Graf Igor Cassini, potomec ruske plemiške družine, je v Washingtonu poročevallec za nek ameriški časopis.

SLOVENCISo lahko ponosni na to zmožnost!

Slovenci so lahko opravičeno ponosni na doprinosu svetu ... v evropski umetnosti, glasbi, znanosti in civilizaciji, ki nam je znana danes.

Manj znan je doprinos Slovencev za Ameriko ... toda doprinosi so enako veliki. Slovenci so pomagali ustvariti Ameriko — največji produkt še kdaj narejen, po človeku. Tukaj v Ohio je slovenska zmožnost pomagala k vodstvu velikega podjetja, znano kot The Standard Oil Company ... pomagala napraviti nje produkte neprekosljive ... pomagala ustvariti in obdržati službeno organizacijo, ki je najbrže najbolj popularna od vseh družb v državi.

Ni lahko primerjati doprinos zidave dobrega gasolina k poetični glasbi Smetane. Toda ali ni gasolin postavil Ameriko na kolesa in ustvaril zabavo, katero so si mogli privoščiti samo kralji? Zato, *ustvarilev je tukaj* in Slovenci lahko in morajo biti ponosni radi tega doprinosu v Ameriki ... prav tu v Ohio. To je v veliko čast The Standard Oil Company.

(Eden izmed člankov od The Standard Oil Co. (Ohio), ki prizna doprinos Slovencev k uspehu te družbe.)

THE STANDARD OIL COMPANY
AN OHIO INSTITUTION—FOUNDED 1870

Save EVERY DAY

RIDE THE STREET CAR OR MOTOR COACH

UŽIVAJTE

CLEVELANDSKA IGRIŠČA
Vi imate lahko več zabave v poletnih dneh, če posečate clevelandske parke, tenis igrišča, kopališča in obrežja. Vsa ta igrišča se lahko doseže hitro in poceni z ulično železnico ali motornim busom. Da se vam pomaga doseči zanimive clevelandske točke po najkrajši poti, je pripravila The Cleveland Railway Company vodnika za Cleveland. Vprašajte pri informacijskem uradu na Public Square za brezplačno kopijo.

Kjerkoli in kadarkoli ste žejni

... ta znani rdeči hladilec vam nudi pe-neče okrepite Coca-Cola, ledeno-mrzlo.

CLEVELAND
COCA-COLA BOTTLING
COMPANY
P.Rospect 0333

Razpis službe

Direktorij Slovenskega delavskega doma, 15335 Waterloo Rd. razpisuje službe:

1. PGSLOVODJA ZA KEGLJIŠČE:

Mora biti polno izvežban v vodstvu in vzdrževanju kegljišč, mora imeti trgovsko zmožnost ter imeti dobro osebnost. Dobra plača za pravo osebo. Pošljite priporočila in zmožnosti.

2. POSLOVODJA ZA KLUBOVE PROSTORE:

Prosilec mora biti jako zmožen človek z trgovsko izkušnostjo, zmožen ravnanja z ljudmi, da lahko vzame klubove prostore v polno vedstvo. Mora biti zmožen pokazati uspehe.

3. POSTAVLJAJCI KEGLJEV:

Prošnje se sprejemajo za postavljajce kegljev. Kdor se zanima, naj pošlje prošnjo, v kateri naj navede starost, izkušenost in priporočila.

Vse prošnje morajo biti pisane in poslana na V. Coff, tajnik Slovenskega delavskega doma, 15335 Waterloo Rd., Cleveland, Ohio, na ali pred 26. julijem 1939.

ZENINI IN NEVESTE!

Naša slovenska unijska tiskarna vam tiska krasna poročna vabila po jako zmerni ceni. Pridite k nam in si izberite vzorec papirja in črk.

Ameriška Domovina

6117 St. Clair Ave.

HEnderson 0628